

Twènterlaand

en -leu en -spraoke

Maondbladd vuur 't Twèntse volk
(OFFICIEEL TIEDSCHRIFT VAN 'N TWÈNTSEN SCHRIEVERSBOOND)

Coöp Melkinrichting
LONNEKER-
producten zijn beter!

DENEKAMP

om zijn natuurschoon, zijn bezienswaardigheden, waaronder een natuur-historisch-museum, en zijn goede hotel-accomodatie, zeer bekend als VACANTIEOORD, biedt tevens gunstige gelegenheid voor

INDUSTRIEVESTIGING

Voordelig terrein. Ruime arbeidsmarkt.
Bevolking volkomen industrie minded.

Inlichtingen bij het gemeentehuis.

SPAARRENTE

3¹/₄ - 4⁰/₁₀

BIJ

Boerenleenbank DENEKAMP

MAKELAARSKANTOOR

ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Tel. 3041, Hengelo (O.)

VASTE GOEDEREN

ASSURANTIËN

HYPOTHEKEN

KOFFERSCHRIJFMACHINES

vanaf
f 225.-

HOBBELINK's

Kantoor-
machine-
handel

Tuindorpstr. 6 - Tel. 3865 - Hengelo

EMPO-

HUMBER-

VESTINGRIJWILEN

Rijwielhandel en reparatieinrichting

v. Merkstein

Tuindorpstraat 18-20 - Hengelo (O.)

Ook Uw adres:

DAMESKAPSALON

H. Zwier

Lipperkerkstraat 129
Telefoon 8159
ENSCHEDÉ

- Gunstig gelegen industrie-terreinen, ruime arbeidsmarkt.
- De grootste markt van Twente.
- Een prachtige omgeving.

INLICHTINGEN: STADHUIS RIJSEN

Wi'j oew hoës opknapp'n
of oew èrve?

Gaot naar **VERSTEEG**

Dee hef hierveur

de beste vèrve

Molenstraat 20 - Hengelo (O.)

Winkelen in

enschede

De nieuwe stad
in het oude land

ALINK

voor

**Haarden en Kachels,
Huish. art. en Gereedschappen**

Ger. voor:

N.V. RAMIE UNION

ENSCHEDÉ

De fabriek van de bekende
RAMO KINDERKLEDINGHaaksbergerstraat 6
Telefoon 5435
Anker naaimachines
Een kwaliteitsbegrip
Machinehandel TICHELER
Tulpstr. 69, Enschede, Tel. 6907-8982

BIJ STERFGEVAL GA NAAR

ALBERS'

BEGRAFENISDIENST

Enschede, Tel. 2189 Hengelo, Tel. 4695

Horloges, klokken, wekkers, brillen
Gouden en Zilveren ringen

Alles 1e kwaliteit

„De Klokkenwinkel”

Ernst Tegeler Kalandersstraat 6A
Telefoon 4156

Fa. H. v. d. Berg **Steunzolen**
volgens gipsmodel
Elast. kousen
Buikgordels
Ziekenverpl. art.
Staalwaren
Oldenzaalsestraat 65
Telefoon 2543
ENSCHEDÉ

Fijnhout- en Triplexhandel

FA. W. LANGE

Spelbergsweg 37, Tel. 4538

Levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en zacht-
board, Vlas- en Spaanplaat, Fineer-meubelpl.

Machinefabriek

ARENS & Zn.
tandwielen

Perikweg 52, Telef. 3443

Koopt oew rijwiel of
bromfietsje bij
G.K.W.

Dan bi'j tevree!

Rijwiel en Motorenhandel-
GERH. KLEIN WOLT
Zonstr. 14, Tel. 3881
Winkelcentrum Tweckelerveld
herenkleding - hoeden - modes
aparte genre

oostvogel

sinds
1795

haverstraat 1 hengelsestraat 9

Een bril die werkelijk prettig zit
is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalandersstraat 24-26

PARAPLU-HUIS

J. Huckriede

HENGELOSESTRAAT 129, TEL. 5820

Motor defect?

naar **JULO**

direct!!!

Pyrmontstraat 15-19

BLOEMENHUIS | Lid
BEATRIX | Fleurop
verzorgt Uw bloemwerk met succes
Haaksbergerstr. 29b Tel. 5620 of 3426
Voor betere **SCHOENEN**
Rommelaar

Haaksbergerstraat 26, Tel. 3351

Slijterij „Tweckelerveld”
Uw adres voor alle **DRANKEN**
(in de 1e kwaliteit verkrijgbaar)

Levering voor alle partijtjes aan huis

Beleefd aanbevelend: H. WEVERS, Zonstr. 16

TELEVISIE

*
Hoor-
apparaten*
RADIO
Blijvende service!
Jan LANGKAMP
LANGESTR. 52 TEL. 4695 ENSCHEDÉ.

Winkelen in.

hengelo

De bijenkorf van Twente

**MEUBELEN - TAPIJEN
GORDIJNEN - BEDDEN
MORSINKHOF** Enschedesestr. 16-18
Telefoon 2139

j. h. smit

willemstraat 46

herenkleding

herenmodes

Onwies....

zovöl beuke as ze bie j

Broekhuis hebt!

Enschedesestraat 19, Hengelo

Heeringa & Co.

Het Twentse Serviezenhuis
Ook Uw adres voor:

Gero-Zilvium, Gero-Zilmeta
Kristal en Glaswerk
Luxe en kunstnijverheidartikelen
Byoux

NIEUWSTRAAT 36, HENGELO
(in Almelo: Grotestraat 87)

Voor: **Radio en televisie, haarden,
kachels, oliekachels, gasfornuizen
en -comforen, wasmachines en
stofzuigers**

NADORP & Zn.

Deldenerstraat 47
Telefoon 2680

MORSINK
SOLASPECIALZAAK *Serviezen*

WEEMENSTRAAT en KOTMANSWEG

... en **NIET** vergeten

Witteveen

voor **GOR-RAY** rokken

Drienerstraat • HENGELO

Al rier ie j wiedz,
Al rier ie j kot
Wa' j koopt bie j **ELBERT**
geet nooit kapot!

G. ELBERT & Zn.

Rijwielen - Motoren
Bromfietsen

Waarbekenweg 54, Tel. 3336

Gero-Zilmeta

Hilberdink

MARKTSTRAAT 25/hoek Willemsplein

Speciaal bakkerij

Th. J. te Kaath

Heerlijke koek,
banket en Gebak

Krabbenbosplein 12
Tel. 6455

Oude Postweg 8
Tel. 3181

Schumanstraat 18
Tel. 6463

Wees wijs!

Koopt Uw vlees bij 't Vleespaleis!

He' j vearken, schaöpe, beeste
of peer'en
Dan mu' j 't eens eerst
bie j oons prebeeren!

VLEESPALEIS

GEBR. v. GELDER

Kuierdraod: 2280

Een **SPECIALZAAK** in

Shawls, hoofddoeken, handschoenen is **Reefman**
en Vasana-nylons

in de Nieuwstraat, Hengelo

Et
leedke
van
den
leeuwik

De fleenke meerten-böjj' hef duftig plasket,
En weer de jonge zonne schoon ewasket.
Now braandt ze daor weer as ne waarme laamp
En drif de deamp' oet natten rowwenkaamp.

Mear hooge in et blauw 'n leeuwik heank
An 't fiene draödken van zien eegen leed;
Döt net, of hee veur mie ne bosschop breank, —
As of 'n meanske vöggel-spraak versteet!

„Diedel-diedel-tie! Tiedel-tiedel-die!
Komm' hier bie mie!”

't Is of et vöggelken op fiene klökskes spölt,
Zo ludt et kleane deer den hemmel vol met klaank;
En breank zien'n Hoogen Heer, dee zò völl' van em hölt:
Den Schepper van et àl — èn lof, èn eer, èn dank!

„Diedel-diedel-tie! Tiedel-tiedel-die!
Komm' hier! — Ik schrik! . . .
Zung 'k mien aarmeudig leed nich aait,
O Heer, veur 't kleane eegen ik?”

Tiedel-tiedel-die! Diedel-diedel-tie!
Naöst die,

Klein deer, hef mienen zaank gin weerde!
Zing, leeuwik, zing! Doe leef'lik woonder!
Ik bin ja vast ekleewd an d' eerde;
Nog kotten tied en . . . 'k ligge d'r oonder!

Toon Borghoes, Ollenzel.

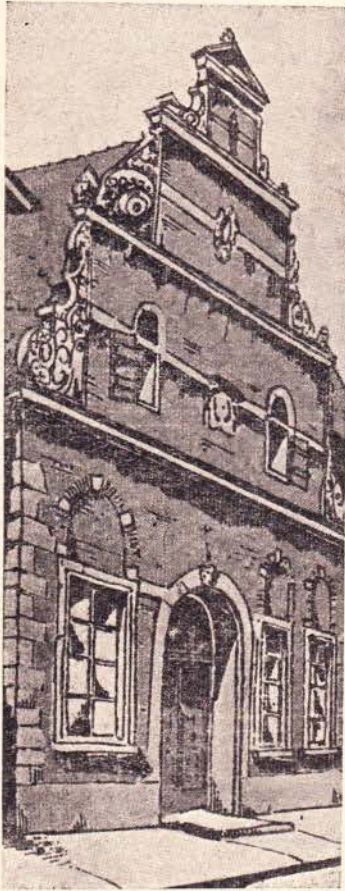
**KOPEN BIJ DE SPAR
IS SPAREN BIJ DE KOOP**

De jonge keerls van Oortmöschen verd... 't um te wearken. 't Was in 'n tied van de mobliesaosie en met smokkeln konnen ze völ meer verdeenene. Wied en zied in 'n umtrek kennen elkeene in dee dage

De Zwatte Bende

('n waor verhaal duur:
G. Klaas, Oortmöschen)

Olden Gevel in
Oortmösche (1656)

1914-1918: de Prusse har ziene soldaoten aower de greanze jach, wee'j wa, tot Verdun. Wiej wadden nich bezet, mer de greans-boeren en ok völle Oortmöschensen wussen klook van ne zwaore bezetting (hiepteek) of te kommen deur de Duutse marken, dow dizze zo leag stonnen (50 veur ne gulden) an eure Duutse kollega's terrugge te doon, zodat ze nich bezet mer ontzet wödden.

In Oortmöschen lag het Steumpke van Bendien stil, de Sökkereifebriek van Bloom dreaien Peekoffie en maken van knolrapen stekkelruben veur de hongrige bevolking van Essen en wieder an de Ruhr. Dow hadden wi'j nog wa nen splinterni'jen tak van industrie, dee eerst ziene teanten har oopslagen oop 't Tichelwark: het oopgrawen van fosforieten. Dit wadden versteende fossielen oet den tied dat Tweante nog ne grote zee was en dee dinge wödden vermalen tot fosforieten-mel en gebroekt as keunstmest. Dat was 'n naa zwaor wark. En al blewwen Köttes-Bennat en Bats van 't Hoge trouw met Spiers Bats an 't grawen, de jonge keerls gungen leever smokkelen. Zo ontstun dowtieds de organisaosie van de Zwatte Bende, ne klub van leavenslustige keerls, dee wied en zied in 'n umtrek alle pedkes kennen. En al zweren de Zwatte Bek (Brigadier van Politie) ok: „Laat de hele zwarte bende maar op het Hazelrot komen, ik alleen durf ze wel aan”, ze lachen d'r umme en wadden alle pelities en kommiezensoldaoten te glad of.

Grotestraat
met Hoolten- of
Zuuderpoorte
in Oortmösche
umtreant 1870

't Was lechte maon, nen mooien aovend in 1917. De beruchte smokkelbende har bi'j Buisjenske - de stamkroeg - weer ne mooie peti'j smokkelwaar zitten en dee zol aover 'n streep, vebi'j Baasdam en dan naor de Könnik in Halle.

Van Buisjenske göng 't rechtan deur Kottinkshof, deur de Profiet op 't Galgenveeld an en dan aover 'n paol, nen weg, den allenig ingewijden sekuur wussen. Mer of de maon of 'n klaoren ok parten spöllen, 't was dizze maol mis. Vlak veur 'n streep kwakken 'n veurooploper zien puutke daal en reup: „Onraad!” Meteen vleugen alle puutkes langs de weg en alle smokkelkeerls net as rotten... rrrts.... vot, as 't ware in de grond vot zakt. En hoo of de kommieze ok zochen, ginne smokkelaar kregen ze bi'j 't nekvel. Dee göngen naor Buisjenske en droonken 'n lilken smak vot.

Dow de kommieze hiemend en poesend, schoewend an ne krujkaore en ne boerenwage, bi'j Brookhoes Teunke Oortmöschen binnen kwamen zuchen, stön d'r hier en daor nen verwoonderden smokkelkeerl te vraogen: „Za'k oe eaven helpen? Waorum breng ie toch de smokkelkeerls nich met?”

't Hele vrachtje wör oop 't aole stadhoes deponeerd in 't z.g. papieren huuske. En 'n aolen veldwachter Bouwhoes wör bi'j zien kosthoes de Watermulder oet ber klopt um te zaorgen veur 'n slöttel en d'r

daornao good oop te passen. De wacht bi'j Oosterwiek veur de deur kreeg oopdrach extra good too te zeen en 't Zwatte Bek zee: „Hier kommen ze niet aan als over mijn lijk.”

Van 't stadhoes tot Buisjenske is mer 'n paar tred, dus loeren d'r meer keerls waor of de smokkelwaar bleef. De köppe wödden bi'j mekaa stökken en d'r wödden smiespelt en droonken en loerd... Trouw leup 'n wacht bi'j Oosterwiek — nog gin 100 tred van de ooppeslagen smokkelwaar, zien rondje, hölpden deur meerdere healpers. Elken morgen gleup Bouwhoes in de oopslagplaatse of allens d'r nog wa was. En elken morgen göng e geröst weer wieder: 't wàs d'r nog. Mer oop nen goon morgen... Bouwhoes keek in 'n leug hok! Zien ogen wödden zo groot as haolten napkes.

't Zwatte Bek is gin liek wödden. Mer de smokkelwaar is wa bi'j 'n könnik in Halle kömmen. Hoo ze 't red hebt is ne onoopgeloste zake en ne zwatte bladziende blewwen in de annalen van de pelitie.

's Aovens late bie Buisjenske wödden d'r nog extra één in daon, um 't dreerken of te leren en ton nog weer ees één, um 't weer an te wenen en zo wieder. Oop zienen roondgaank zag Bouwhoes ze daor wa zitten. Mer wat kon hee aans doen dan heilig de scholders oophalen.

Boeri'j-riemselkes

G. B. Vloedveld - Almelo

- ◆ OPEL
 ◆ CHEVROLET
 ◆ OLDSMOBILE

N.V. Automobielbedrijf

BLEEKER

telefoon 2623-4500, Hengelo

DEURNINGEN
BOERENLEENBANK
 (tevens spaarbank)

 Alle bankzaken en overboekingen
 Spaarrente $3\frac{1}{4}\%$ Depositorente 4%

Timmerfabriek

HANNINK

HENGELO (O.) telefoon 3701

 Levering van :
 kozijnen
 ramen
 deuren
 trappen, enz.

voor utiliteits- en woningbouw

Spaar bij de

Boerenleenbank
HAAKSBERGEN

LANSINKSTRAAT 61

 $3\frac{1}{4}\%$ rente van alle direct
 opvraagbare spaargelden

Kassier: H. H. ROUWENHORST

Elke beschadiging
 aan Uw auto
 wordt door ons onzichtbaar
 hersteld. Wij zijn **SPECIAL**
 ingericht voor:

- *Uitdeuken*
- *Lasschen*
- *Auto-Spuitwerk*

J. B. SCHUMANN EN ZN.
 HENGELO (O.) TEL. 3797

In wat boerschoppen van Twente bestaot van dee riemselkes, dee oop de riego of de prinspaolste boeri'jn neumt en van ieder, of van den boer zölf, ne typische eigenaardigheid geewt. As vrogger 'n stuk of wat naobers in de winteraowende gezellig um 'n lössen heerd zatten, dan kötten ze de tied met het in meka knusseln van zukke riemselkes. Mangs ook wödt 'n bepaold persoon as „dichter” neumd, zo as H. Mas-selink in **Mander**, woervan Broene-mans Jensken (Tijink) an A. H. Everink oet **Tubbige** 'n ripräpken wus te vertellen, dat aower de negen boeri'jen in 'n **Fleierikhook** en 't **Weske** geet:

Blankenvoorts oole;

Kouhooks koole;

Telgenkaamps Dieks,

Fleieriks wieks.

Niemeyer tog de kou bij 'n
geijer;

Bos met 'n hos.

Neutum met de fleute.

Wolthof Kolthof,

Bekkum schöt er achter of.

„Tog de kou bij 'n geijer” = trek de koo bij 't geer. „Hos” zal de ofkötting wèen van: hosman(varken). Umdat zukke riemselkes mees-tieds heel oold zint, vin i'j der vaak weur in, dee „archaïstisch” zint wödden, of alleenig nog in eenleus-tige, ofgelègen boerschoppen ge-broekt wödt. Dit is ook het geval met 'n riemselken oet **Haorle** (Tub-bige), wat mi'j wödden tooschikt

duur A. Groothuis oet Almelo („Toon a.d. Tuinstraat”), den in Haorle is oopjongd:

Rötger is 'n vieloor,
Sneuymans krabt zik achter 't
oor.

Haaks is nen prootkloot,
Hooft Lutkhoes-heer an de
proot.

De Belboer is nen knorpot.
Bekjans maalt de koffie kot.
'n Bouwman wil gen zaad
verkoopen.

Weermet wil bi'j 't wief nich
sloopen.

De Peppetuut zit oop 't nus.
De Kampboer rop van: Kuus,
kuus, kuus!

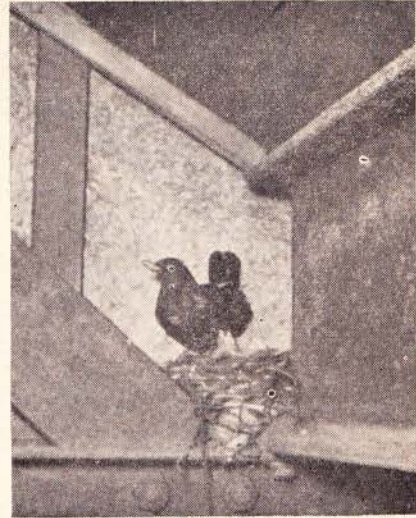
Laansman is nen rieken heer,
Groothoes is nog völ, völ meer.

Dit riemselken mut heel oold wean. Lutkhoes-heer betekent: Luttikhoes an de heer (van heede = heide). „Heer” vuur heide zal wa nargens meer gebroekt wödden. Men sprek non van „heet” Kuus, kuus! is 't geloed, woer ze in Twente oopdringerige hoonder met vot jaagt. Het erve Groothoes mut alerdaangs de vuurnaamste boeri'j van Haorle wes hebben. 't Is non 'n kötterspil. Oet mienen jongenstied heugt mi'j nog 'n riemselken oet 'n Krommendiek, ne boerschop bi'j de Loollee in Almelo. Langs dissen krommen weg lean zon vieftig jaor terugge 'n stuk of twaalwen grote en kleane boeri'jen, Veer zint er à vot, mer de namen bleewen bewaard in dit riemselken:

Pietersnaats den wont an 't
water,

Kesselsnaats den is nen kater.
Timmansboer den wont oop
'n beelt.

De Kolkboer den teelt het geeld.
Haghoes is nen vlasmoes,
Heukes prinze is zo kroes.

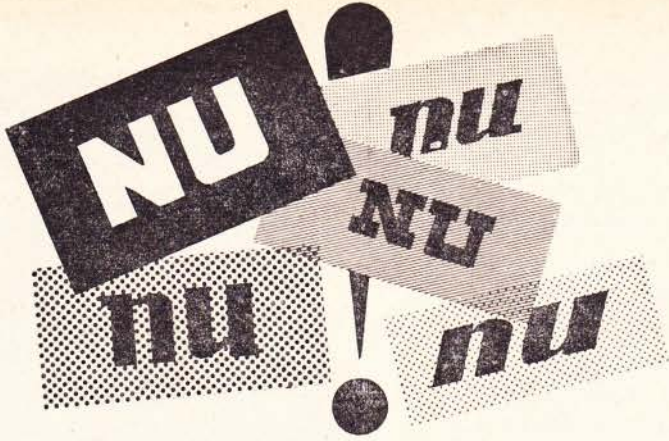
Iej mot ne geetlink fotograferen
as e cop 't nus zit.

Beekink hef ne greune duur,
Daor steet nen bos met lellies
vuur.

Lusjans boer hef 'n onderschoer,
Janeibersboer den lop zo zoer.
De konik zit wal oop 'n troon,
Mer de Kremer spant de kroon.

De Kremer was 'n groot boerenspil. Daor heuren ook ne natuurbleek bi'j, woer den fabrikant Scholten oet Almelo zien good leut bleeken. Dit was vuur de tied, dat 't bleeken met chloor in gebroek kwam. Ne halve eeuw èleen is 't hoes ofbrökken. De arbeiderswoningen, dee oop de hoesstie wödden bouwd, staot as „de Kremeri'j” bekend.

Der zint wisse meer boerschoppen, woer van dit soort riemselkes leawt in 'n volksmond. 't Oopgreui'jend geslacht vergat ze, het hef andere dinge an 'n kop. As der leazers zint, dee oet eere geboorteplaats boeri'j-riemselkes kent, laot ze dee dan an de redaksie too schikken, want ze hebt weerde vuur onze moderspraak, de „naamkunde”, de folklore enz. As ze non nich oopteekend wödt, zint ze aower 50-jaor vot!

**.....DE KANS VAN UW LEVEN
OM ELEKTRISCH TE GAAN KOKEN**

.....bovendien gebruik maken van onze zeer voordelige aanbiedingen

3 plaats fornuis*
met 5 pannen
voor slechts f339.50

2 plaats komfoor*
met 5 pannen voor
slechts f 107.50

* voorzien van expresse kookplaat
fornuis exclusief boven- en zijplaten.

.....ook nog een goedkope leiding aanleg door tegemoetkoming in deze kosten van f 25.- resp. f 15.-.

Deze apparaten worden desgewenst via de door I.J.C. erkende installateurs of elektro winkeliers geleverd.

.....geen vuile pannen meer omdat de elektrische kookplaat geen aanslag op de pannen achterlaat

.....verdwijnen de onaangename luchtjes uit de keuken want de elektrische kookplaat produceert geen schadelijke dampen

.....gaat elektrisch koken snel op de expressekookplaat.

.....moet iedereen weten dat elektrisch koken goedkoop is. De IJsselcentrale plaatst geheel *gratis* gedurende 4 weken bij U op proef een 2 plaatskomfoor met pannen - snelkoker en tussenmeter. De tussenmeter vertelt U dat elektrisch koken goedkoop is.

**KOOK
ELEKTRISCH**

HYGIËNISCH - GEMAKKELIJK - VOORDELIG
Voorlichtingsgebouw „ELECTRA“
Nieuwstraat 39 - Hengelo - telefoon 3561
N.V. Electriciteitsfabriek IJSSSELCENTRALE

An ne boeren-dochter oop eegen bedrief

Dow zeens ne knappe boerenmeid,
dow, vlugge, struske deerne!
De boerenzöns in 't Tukkerlaand
ze meugt di'j alle geerne!
Dien heandken dat wis nooit ve'keerd,
dow wee's van: wearcken, beunen;
dat löt zik zeen an hoes en hof,
et mög zik all' ve'teunen!

Dien earve gif et riekst verbouw,
dow he's de mooiste peerde,
de beste beeste in den stal
en: 't all' hef hoge weerde!
Met slaterigheed zeens nich vertrouwd,
dow sneui's bi'j tieds de deurne;
gen spierken grös, gen streu ve'weaid,
gen aske geet ve'leurne!

Mer zegg' mi'j ees, dow mooie wicht:
wat dös dow met dat snuutken?
Wat röp dien herte en wat zeg
et speegel van dien huidken?
Gaf oenzen Leeven Heer dat all'
um niks, um zò te slieten?
Och, da's dow zo alleenen slöps
dät kan mi'j 't meeste spieten...!

J. M. Legtenberg, Hengel

TOP-slagerijen**OLDE OLTHOF - Hengelo**

De boterham belegd met onze worst vliegt er in. Weemenstr. 24 - Twekkelerweg 60

Veur 'n mooi geknipt kôpken naor

W. BAARTMANdames- en herenkapper, parfumerieën
Drienerstraat 7 - tel. 4536 - Hengelo**Kreentestoet
of Deeldense moppen**

komt 't lekkerste van

B. J. Meen - Deelden

Langestraat 9

Coöperatieis het allens umvattende woord
veur ne organisatie dee allenig
de belangen van eur leden op
't oog hef, want . . . winstbejag
kan nooit eer doel wêen; vandoar
eer naam:**„Volksbelang“**

met eer devies:

**„NICH UM 'T GEWIN
MER VEUR 'T GEZIN“**Wie gaot met de tied met . . . in oonze
nieje zaak van no of an

zölfbediening

Coöperatie Volksbelang

Haaksbergen

Bij ook al lid?

ZAODHAANDEL**Dalenoord**'n oold *Tukkers*-adres

Oldenzaalsestraat 35 - ENSCHEDE

goed spuitwerk

is nooit te duur

Autospuitinrichting Bevelsberg

Binnenhavenstraat 68, tel. 4432, HENGEO

*Coöperatieve Zuivelfabriek***DE EENDRACHT**

ROSSUM

het beste adres voor allerlei
ZUIVELPRODUKTEN**LINOLEUM
COLOVINYL****COLORITE
RUBBER****VLOEREN**

Rubber en linoleum trapbekleding

F. BOERKAMP

VLOERENBEDRIJF

Telgenflat 111 (1e etage), - tel. 4064
Weemenstraat 21 - tel. 3364 - HENGEO

As ik ow iets repareer

Kom sej aaltied bij mij weer

Want ik heb ook, good da'j 't weet

ZILVER, GOULD en KELTUMPLEET**R. GEERDES** Industriestraat 191
Hoek Breemarsweg
HENGEO (O) - telefoon 6737**BOERENLEENBANK****LATTROP**

verzorgt alle bankzaken

3 1/4-4 0/0 rente over al uw spaartegoed

ADOLFS & PENNINKde **Boekhandel** t.o.

het postkantoor - ENSCHEDE

STUDIEBOEKEN, POCKETBOOKS, ROMANS

*Oonzen vakkennis, Oewleu veurdeel***A. v.d. LEEST - Enschede****RADIO en TELEVISIE**

Oldenzaalsestraat 39 - telefoon 10688

Stalen anti-slip Traptreden, Trappen en Bordessen

Uitglijden bij olie, vet, ijs of sneeuw niet meer mogelijk.

Voor: MACHINEKAMERS en KETELHUIZEN, OPGANGEN naar BORDESSEN
en VERDIEPINGEN, NOODUITGANGEN enz.

Nieuwe, zeer lichte en goedkope constructie.

Ook LOSSE TRAPTREDEN en BORDESPLATEN in elke lengte en breedte leverbaar.

Prima referenties van groot-industrie en architecten.

Vraagt vrijblijvend offerte en folders.

DIJKHOF - Hengelo Beukweg 4 - Tel. 3480 - 3581Opgericht 1921. Fabriek van constructie- en plaatwerk; smeden en algemene metaal-
bewerking.

Millen-Tweantse woordenliet

(samensteld deur: J. W. M. Gigengack - Hengel)

luuzenknepper, bijnaam voor wijsvinger (likkepot).

luuzerik, stiksel ter versterking van de halsopening van een hemd. Vierhoekje ter versteviging aan de split van hemd of rok genaaid. (Ook: **vleurier**). Soms scheldnaam voor een luizebos.

M

maakmoalsbreeuwe, brief welke enige tijd voor het huwelijk van de oudste zoon uit een plattelandsfamilie werd geschreven en waarin de plichten van de oudste zoon als erfgenaam van de vaderlijke hoeve ten opzichte van ouders, broer(s) en/of zuster(s) nauwkeurig werden vastgesteld. Het document werd ondertekend door wederzijdse ouders van het bruidspaar, broer(s) en/of zuster(s) van de bruidegom, en enige onpartijdige getuigen, meestal burenen.

maakmoal, bijeenkomst, waarop de **maakmoalsbreeuwe** werd samengesteld.

maank, mank. **Maank goan**: kreupel lopen. Ook: **Vallend goan**. D'r is **ginnen teef jeups**, of d'r is wal **nen rekkel maank**: in de buurt.

maankzoad, gemengd zaad.

maargen, morgen. 's **Maargens**: 's morgens.

malen, ronddraaiende beweging maken: op de benen tollen; wankelen. Van een mindere in een gevecht: **Hee maalt al**.

mangs, soms (Engels amongst).

mans, mannelijk flink. **Mans we-en**: wel wat aandurven.

manskeerl, man.

mariejenbleumke, -s: madeliefje.

marklouw(e), Vlaamse Gaai; meerkol. (Gemerkt met een **kol**: een bles van indigo blauwe veertjes). Ook: **markol**.

markol, zie marklouw.

markpiepe, mergpijp.

Markvelder mölle, watermolen v. Markvelde; in 1266 reeds aangeduid, en in 1911 gesloopt.

masjeerketrellie, zie ketrellie.

masschop, vriend; vriendin.

mèeken, -s: meisje.

mèelken, melkt, mèelken (of: mólk), 'emólken: melken.

mèènen, beminnen: liefhebben; bedoelen. Reflexief: **zik mèènen**: zich verbeelden.

Zee mèènt zik zo: zij verbeeld zich zoveel.

meepennink, borggeld, dat door een werkgever aan een knecht werd gegeven, die **zik** bij hem had **vermeden**; dit borggeld of handgeld werd later meestal weer op het loon in mindering gebracht. Ook: **fooi**.

meer, merrie. Ook vgw: maar.

meerpats, meermalen.

meerderweggens, op meerdere plaatsen.

meerpoot, -en: donderaal. Ook scheldnaam voor de burgers van Goor: **Goorse meerpoeten**.

meespats, meestal.

meggeler, grote middenpaal in de vleugel-deur van een boerderij. Ook: **meggelt**. Meer algemeen: **stiep(el)**; zie daar.

melkworden, het „koe-woorden" van een vaars.

meltenspier, -s: lange grasspriet, gebruikt bij het schoonmaken van pijpen.

menizeern, verminderen.

mennig, fors; flink; veel. **Ne mennige koo**.

merakelen, lawaai maken.

merenpeerd, merrie.

messe, mast of korf van een marskramer; dik vrouwspersoon.

messelvèerken, varken dat voor de slacht wordt vetgemest.

metwillig, kort aangeboden; bits, eigenwijs.

metzin, ten langen leste.

meuien, lastig vallen; zwaar wegen; spijten.

meur, voedsterkonijn.

meute(te), het gemoed betreffend. **Groweluk te meute wodden**: afgrijzen hebben.

miegèempe, mier (miegen=afschieden (van mieren zuur); èempe=mier (vergelijk Engels: emmet))

miegen, afschieden; urineren.

miegerd, paard dat tijdens het wateren met de staart slaat en behalve zichzelf soms ook zijn geleider bemorst.

mienke, gelaat; gezicht. **Mienkes maken**: gezichten trekken. (Frans: mine).

mier, sterremuur (: muurachtig kruid).

miksen; **Miksen maken**: grimassen maken.

Ook: schikken; **Dat zölle wi' wal miksen**.

millen, midden.

milsten, middenste.

min (wèèn), klein, nietig, laag (zijn).

minne, vrouwelijke durf.

mirweenterhoorn, middewinterhoorn: hoorn, waarmee een reeks van lang gerekte tonen kan worden voortgebracht, de z.g. aliquots, en wel: zachte do, de kwint sol, het octaaf do, de boventerts mi, de bovenquint sol, de la, en (niet altijd) de sa.

WAAROM naar

Ootmarsum?

- ◆ Karakteristiek stadje, rijk aan historie, bos en hei.
- ◆ A.N.W.B.-oriënteertafel, het hoogste punt van Twente, met schitterende vergezichten over Twente en Duitsland.

Inlichtingen V.V.V.

Voor steno-typen, talencorresp., boekhouden, avond-ulo, middenstand- en directie-secretaresse cursus, bijwerken leerlingen naar:

V.T.S. Steynstraat 51-53
Telefoon 2406 - Hengelo

Eerste Twentse Radiateurenfabriek

Enschedeestraat 180
telefoon 3406 - Hengelo

koelsysteem
voor iedere motor

Stad Delden

- ❖ Ideaal woonoord.
- ❖ Aantrekkelijk bouwterreinen aanwezig voor villa's en middenstandswoningen.
- ❖ Gunstige terreinen voor industrievestiging.

Inlichtingen verkrijgbaar ten gemeentehuize

Mevrouw, voor iets GOEDS

naar
LEVENS MIDDELENBEDRIJF

BEN BUIJVOETS

Weemenstraat 5 - telefoon 2929 - Hengelo

Altijd goedkoop

dames-heren- en kindersondergoed
dames-heren- en kinderypama's
schorten

PORTJE Deldenerstraat 8
Hengelo

MOODERSPRAOK

O leu van Tweante, Meunsterlaand
Van Graofschop en Westfalen
Wat blif van oonzen aolen baand?
A'w sprekt in vrömde talen!
Wat blif van éénheid, naoberschap
Van gelooove nog behaalen?
As sneu dee bloom' wodt of 'erop
Dee'w earft hebt van de aolen.
Klaagt now de leu nich steen en

[been
Um d'oopschöttels van keender
Dee't goode vuurbeeld nich wilt
[zeen

En luusteren nog meender!
Wiej hebt um ene zaak verlet
(van allens de behooder):
Ne taal' dee rekt van hett' to: hett'
De spraok van oonze Mooder!

Gk,Hgl

VEEROF EN KOTBIJ

'k Kwam lest weer duur dat oole
pleatske
Waar a'k vrooger bin geboren.
'k Zeug et markplein met de
poompe

En 'n oolen kearkentoren.
't Was der stil en o zoo röstig
En oonder 'n dikken lindeboom
Zat weer oop de zölde baanke
Net as vrooger, 'n oolen oom.
Biej em spöllen kleene keender
Net as ik dat har edaon.
'k Heb der efkes naor staon kieken
Laankwielig bin'k verdan egaon.
A'k der mangs weer an terugdeank
Stemt 't mij luk weemeudig bliej
Wat is toch oonze keendertied
Veerof en toch kotbij.

Lex Meuris, Hengel

WIST U . . .

dat de gemeente **WIJERDEN**, waartoe behoren de dorpen **WIJERDEN** en **ENTER**, alsmede de buurtschappen **Hooge Hexel**, **Notter**, **Zuna**, **Rectum**, **Ypelo** en **Enterbroek**, zeer veel van haar echt Twentse sfeer heeft weten te bewaren. Mogen wij U eens tot een bezoek uitnodigen? De wegen en fietspaden verkeren in uitstekende conditie.

Het Gemeente-bestuur

„Dat schrief ik 'n maol an „Twènterlaand”

Jan-Oom

Jan-oom, wat ne grote pin was, har nen fleenken appelenhof. De jongs oet de naögte maken daor daankbaar gebroek van. En wat zol dat nog? Dood gaon mos Jan-oom net zo good as 'n aander en hoo mos hee dan al dee appels metkriegen?

De jongs, dee vrogger bie Jan-oom appelen hadden 'gapt, wödden later ziene naobers. En doo Jan-oom op 'n goon dag vreadig ofstörf, zol Meriens — den vrogger de meeste appelen gapt har — naor aold gebroek bie 'n doden Jan-oom waken. Dizzen lag in ne aolderwetse berrestie. Daor oonder was nen eerpelkelder. Plestiek-matrassen wadden der doo nog neet. Eerst ha'j de oonderloogen, dat wadden plaanken, dee zo 'n vieftien centimeter van mekaar of leen. Daarop stroo en dan 'n veren berre.

Wat deden de kammeraö van Meriens noe?

Jan-oom lag veur in de berrestie. Ze

hadden de plaanken dichter bie mekaar 'scheuven, zodat er tusken twee plaanken meer ruimte kwam. Eén van de naobers gung in 'n eerpelkelder: ne sloapmusse oop en nen dikken dook um 'n haals.

's Aovends zat Meriens oop wach, 't was heldere maone. Hee had de petröllielaampe oet 'edaon en 't oondergredientje vottenömmen. Zo kon e mooi in 'n appelenhof kieken. Hee ston now oop de plaatse, waor Jan-oom zovake naor de jongs har kekken. Meriens praoten wat in zik zölm. Doo heuren hee oopees, dat de deuren van de berrestie piepen. Schichtig dreaien hee zik um en jaowa, de deur gung lös en daor zag e Jan-oom rechop in berre zitten.

De gudders leupen Meriens aover de rugge. Dan heuren hee Jan-oom met ne piepstemme zeggen: „Zo jeunken, veurda'k hier votgao wi'k toch nog geern effen met oe ofrekkenen.”

Meriens kon nog harder lopen, dan doo hee nog nen jong was van 'n jaor of datteen. En hee wet nog aait nich, dat eene van ziene kammeraö dat west hef.

B. v. Sluijters, Hengel.

As nao 't weenter de zunne nog wat kopschee an de kimm' verschient, schöt mennigeen in, dat e nog bekeanden hef deet neudig ees oopzocht mot wodden. Mevrouw oonderhooft zik met 't angeloop en meneer... no jao manleu bint aait de segare. Mer nog 'n maand of wat, en 't is vekaanssie vuur alman.

FOTO OP HET OMSLAG van dit
tijdschrift (klootscheeters) vervaardigd
door

foto Haarhuis

Ootmarsum

ga ook fotograferen

Bij ons vindt U de beste
camera's uit diverse prijsklassen

As veur jaoren nen ooeivaar 'n bezoek har
brach, prienspaols kwam der dan nen
KRIENTENWEGGEN op taofel. Later wör
dat miender. Mer as de leu wussen, hoo nen
weggen smaakt van de COöPERATIE oet
de HOFSTROATE in BOORN, dan hadden
ze 't aole gebroek wal anholen!!!

COöP. „ONS BELANG“
BORNE

Het allerfijnste product

Coöp. Zuivelfabriek
en Melkinrichting

„BORNE“

Geweven Etiketten

GEWEVEN NAMEN
LETTERS EN CIJFERS
GEWEVEN ETIKETTEN

Bandfabriek Buddeke

Binnenhaven 28 - Enschede

Lohuis en Nieman

tel. 3966 - HENGELO - tel. 4290

- Aannemers van
grondwerken
- Verhuur van
draglines en bulldozer

Beukbesprekkinge

Twee beuke van A. Buter

Buter: journalist en publicist, ge-
westelik historicus en folklorist,
schriever in de mooderspraak, is
baowen dat nog nen duurzetter en
vasthouder. Asse, mét andern, zie-
ne scholders argens onder hef zet
en dee „anderen“ de moodveeren a
lang hebt laoten hangen, hoolt hee
't lempken wal an 't brannen. As
archivaris van de A.V.T. — dee
van vuurten neet meer weet, dat ze
van achtern leawt — schikt hee de
leden geregeld „mededelingen“ too,
net offe dee A.V.T. wil laoten zeg-
gen: „Dacht i'j, da'k dood was?
Piep, piep!“

Dit maol hef hee et „Archief A.V.
T.“ twee beuke rieker maakt, 't eene
van 60, 't anner van 84 bladzieden.
Et eerste geet aower „een nuttig
man“ en vertelt aower Thomas
Ainsworth 'n heel deel dinge, dee
nog neet eerder pubelseerd zint en
et tweede gif de geschiedenis van
„'n stoom van Goor“. Beide zint
schreven in den „stijl“ van nen vlot-
ten kraantenschriever en met de de-
gelikheid van nen historicus, den
zien vak versteet. Twente is ter blij
met!

V.

Maarkel

hef seends kot 'n Tweants ethoes. Börge-
meister mr. A. J. de Beaufort zetten oop
10 mei in de boeriej van Hiddink dreemaal
de koffiesmorre daal oop 'n vuurpot en gaf
daormet 't alaalde boerenspil de nije be-
stemminge onder de naam: „In de kop'ren
smorre“. Vanoids wodt met 'n dree-
draödken staarke koffie bedoeld, dee 'n
maol of dree etrökken is. Mer bezoekers
hoof nich bange te wean: 't was hier mer
ne symboliek.

Saasel

beendt 't oole oop veraantwoorde wieze an
den nije tied en hef oop de letste dag van
mei en de eerste paar dagen van juni 'n
groot Schutters- en Folklorefest holden,
dat glaansriek slaagd mag hetten en waor-
met „Saterslo“ zik ok dit jaor wier völ
eer hef annedaon.

KOPEN IN:

HENGELO

Gezellig

Bult's slagerijvoor vlees en vleeswaren
WEEMENSTRAAT 12—TEL. 2752**HET WONDER VAN HENGELO**

Magazijn voor:

rijwielen, onderdelen en electra
Willemstraat 27, Tel. 3913, Hengelo (O)**Hollandia Ondergoed**

Kousen, Sokken, Tricotages (tevens kousenreparatie)

Manufacturehandel**H. J. BENNINK** Industriestraat 88
Hengelo (O.)**Bonneterie**

Speciaalzaak in

BLOUSES
ROKKEN
VESTEN

Molenstraat 5

Geniet van de Twentse natuur op
een betrouwbare bromfiets
Wij leveren U het bekende merk
KAPTEIN. Reeds 1 à 2 miljoen
in gebruik. **D. TEESINK**

Langelermatweg 152, Hengelo O.

Appendages en**Loondraaijerij****W. Johannink** Langelermatw. 47
Hengelo (O.)**BAYER**

Wolter ten Catestraat 1

Cocostapijten en vloerbedekking
Huiskamers, Slaapkamers,
Bankstellen enz.Voor Uw **TAXI** naar
J. van Dongen telefoon
Cronjéstraat 36 **6600****CENTRALE SCHOENMAKERIJ**
J. KRUIHOFLederwaren, fournituren, tassen en schoenreparatie
PASTORIESTR. 23, TEL. 4309Kijkt U maar op alle wegen!
Men komt steeds meer fietsen
van **Falkmann** tegen.Specialist in:
BATAVUS en EMPO
rijwielen**J. G. W. Falkmann**
Antoniustr. 47, Tel. 7726

KOPEN IN:

OLDENZAAL

Aantrekkelijk

*De zaak waar U altijd slaagt!***Accuraat**

RETEXTURINGBEDRIJF

tricoloreren, drymastern, verven
Ootmarsumsestr. 47—49Voor een **Davonette** of
Tarakan-oliehaard of een
Brandaris-kolenhaard

naar het adres met ervaring!

E. Heidemann & Zn.

Boterstr. 13—15, Tel. 2077, b.g.g. 2708

„Het Kappershuis”

Grotestraat 26, Tel. 2478

Uw adres voor parfumerieën
Aparte damessalon**Boerenleenbank****OLDENZAAL****3 1/4 %** rente

voor direct opvraagbaar spaargeld

*De spaarbank v. iedereen!***OOTMARSUM** STEDEKE VAN DE
TWENTSE TRADITIESVeur **uurwearken, gaold en zilver**
of veur 'n mooi stuksken **Antiek**
kô'j aait good terechte bie:**Th. BUDDE** OOTMARSUMVoor prima **SCHOENEN**
en luxe **LEDERWAREN****Henny Hulshof**

Telefoon 291

Ootmarsum

Winkelen in:

almelo

Het hart van Twente

FOTO's

op elk
gebied

Grotestraat 41

* ROOS

* maakt
* ze!!!

Telefoon 2563

MIDDELKAMP

in de Steege hef ok 'n gooiën
bril veur de leu in Almelo en
umgeving **ORANJESTRAOT 7**

Niet voor het gewin
maar voor het gezin

Coöperatie Almelo

Thans hebben wij naast

Juncker-, Rudge-, Veeno rijwielen
nóg een 1e klas rijwiel voor U:

„LOCOMOTIEF”

Oranjestraat 6

Jo Leloux

naaimachines

breimachines

Grotestraat 154

Verhuur en Verkoop van

Gelegenheidskleding
voor ROUW, TROUW enz.

KLEERMAKERIJ BOOM

Bornsestraat 69 — Tel 3071

HEERINGA & Co.

HET TWENTSE SERVIEZENHUIS

Ook Uw adres voor:

Gero-Zilvium, Gero-Zilmeta
Kristal en Glaswerk
Luxe en Kunstnijverheidart.
Byoux

Grotestraat 87 (in Hengelo: Nieuwstr. 36)

Fa. H.E. Rhebergen & Zn.

Dames- en Herensalon

MARKTPLEIN 18

TEL 4381

Coöperatie

De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk **ter beveiliging**
ter verdediging
ter bevordering

van de economische belangen van de vrije
zelfstandige ondernemers in de landbouw,
te weten de Boeren

Coöp. Landbouwersbank en
Handelsvereniging — Almelo

Café „De Mooie Vrouw”

HOTEL—RESTAURANT

Een van de oudste zaken
in Twentelaand

(Ootmarsumsestraat 488—Almelo)

Zo is het goed

dansen leert U bij

Polman

Ootmarsumsestraat 26
Telefoon 4880

- ★ Veevoeder
- ★ Kunstmest en
- ★ Landbouwbenodigdheden

in de beste kwaliteiten!

Door grote omzet lage prijzen bij:

A.B.T.B. ALMELO
Tel. 2045

Een **NIERS** schoen
zal het beter doen

NIERS - ALMELO

Grotestraat 62

Rompelman Opgericht:
1899

Corsetten, Tricotages, Kousen

GROTESTRAAT 61

De Schrik van Almelo

Nederlands grootst gesorteerde zaak voor
REGENKLEDING
met de laagste prijzen

Grotestraat 147, 50 m van het postkantoor

Veur:

Keerls-, vrouwleu- en keenderkleer'n

Manufacturen

Berre en berregood

naor:

TASCHE

Oewleu biejeundere andach
vraoge wij veur oonze
naa mooie sortering

zwatte MAANTELS EN
JAPONNEN

Voor Herenkleding

't beste bij **BESTERS**

Oldenzaalsestraat 122 - t.o. R.K. Kerk - Enschede

WAS-O-MATIC

Oliemolensingel 30-32 - ENSCHEDE

vlug en voordelig

Elke was apart - Hygiënisch

Wij hebben effen karpetten

230/310 à f 175.-

Maar ook à f 820.-

Dus in alle prijzen

A. Brands & Zonen

woninginrichting

Burgemeesterstraat 1 - ENSCHEDE

gaat voor

AUTOMOBIELBEDRIJF

W. Noordegraaf

Oldenzaalsestr. 19, Telef. 4444, Hengelo (O.)

HET SPEELGOEDPALEIS

TEUTELINK

Enschedeestr. 22 - Tel. 2814 - Hengelo

Coöp. „De Landbouw” W.A.

Goor

Het adres voor:

Mengvoeders onder C.L.O.-contrôle
Meststoffen, Kruidenierswaren
Brandstoffen, Bestrijdingsmiddelen en
Landbouwwerkzaamheden

Fa. B. Leerkotte & zn.

de speciaalzaak op het gebied van

HAARDEN - KACHELS OLIESTOOK

Marskant 10¹ - Tel. 4086 en 6225
Hengelo (O.)

VéGé

VOOR UW LEVENSMIDDELEN

*guller met zegels...
guller met guldens*

Op VéGé-artikelen steeds
10 % korting in geldzegels.

Formelta

de ideale koffiemelk

U proeft de room

Verkrijgbaar in flessen van 230 gram (36 cent) en 400 gram (52 cent)

VERKOOPKANTOOR „Multifarm”
BOEKELO

Klaant'n van BISCHOFF
Bint almaal vol lof
Ne dame of heer . . .
Ze komt aaltied weer
want:

Bischoff

hef 't beste wat er is!

Oawertuugt ow van disse waarheed

Wilt U uw tuin laten aanleggen, bijplanten of veranderen? Bezoekt U dan de **ERICA** kwekerijen te Borne

Uit honderdduizenden planten als Bloemen Sierheesters, Coniferen, Rozen, Vaste en Rotsplanten kunt U een keuze maken.

De **ERICA** kwekerijen zijn de mooiste kwekerijen in Twente, met de grootste voorraden.

Geopend alle werkdagen tot 5 uur, andere uren alleen bij telefonische of schriftelijke afspraak.

Een motorrijwiel, scooter of bromfiets? Het grootste rijgenot verschaft U:

NSU
prijzen vanaf f475.-

Importeur:
J. Huiskes
tel. 401, DELDEN

HUISHOUDTEXTIEL
VOERINGSTOFFEN
JAPONSTOFFEN

„Koninklijke
Textielfabrieken
D. Jordaan & Zonen N.V.”
Haaksbergen

Tukkers . . . mag ik effen 't woord?
Gooit ow geld nig aover boord
Tukkers . . . ak ow raon mag . . . spoort!
Gao'j daor almaal met akkooid?

Breng dan ow geld naor de

Nutsspoorbaank

Drienerstraote 26
Hengel

Breteler en Reestman
ENSCHEDÉ
Tel. 3529

voor
kolen
haardolie en -petroleum
huisbrandolie
Shell - landbouwproducten

confectie
voor het hele gezin

Kuipers
Hengelo - Telgen 21